



KMMI HÍRLEVÉL IV. évfolyam, 16. (101.) szám. 2012. július 30.

EZ TÖRTÉNT 2012 JÚLIUSÁBAN

Elismerések

*Átadták a Magyar Színházak XXIV. Kisvárdai Fesztiváljának díjait. A legígéretesebb fiatal színész számára alapított Teplánszky Kati-díjat a szakmai zsűri döntése alapján Az üvegcipő című előadásban nyújtott alakításáért **Tarpai Viktória**, a beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház művésze kapta.

*Gödöllőn, a Magyar Polgármesterek IX. Világtalálkozóján **Gajdos Istvánnak**, Beregszász polgármesterének Polgármesteri Aranygyűrű-díjat adták át.

Fontosabb események, rendezvények

2012. július 1. Lezajlott a "Hamora 2012" kovácművészet fesztiválja az ilosvai járási Rókamezőn.

2012. július 1. A KMKSZ szervezésében felavatták Tiszaújlak új falunévtáblájának.

2012. július 1–25. Pavlo Duliskovics festőművész kiállítása. Helyszín: Huszt, városi képtár.

2012. július 5. Bemutatta legújabb darabját a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház. Shakespeare Viharjának rendhagyó rendezését a kijevei **Szergej Maszlobojcsikov** vitte színre. A premierre a Gyulai Várszínházban került sor. A beregszászi színpadon ősze várható a bemutató.

2012. július 2–10. Magyarországi képzőművészek ugocai művészeti alkotótáborra és tanulmányútja (csoportvezető Simon M. Veronika Munkácsy- és Szent István-érmes, Aranyecset-díjas festőművész, Magyar Ari költő és festőművész). A csoport tagjai a Beregvidéki Múzeumban és az Európa-Magyar Házban mutatták be az alkotótáborban készült munkáikat.

2012. július 13-15. Hazaérkezett a pécsi Német Kör által szervezett uráli kutatócsoport. Alapos szakmai előkészület után a csoport Moszkva érintésével 10 napos kutatóutat járt be az Urál-hegység környékén. A fő állomások Perm,

Nyizsnij Tagil, Jekatyerinburg (Szverdlovszk), Cseljabinszk és Ufa voltak. A kegyeleti és kutatóúton résztvevők Perm, Szverdlovszk és Cseljabinszk megyében, valamint a Baskír Autonóm Köztársaságban 35 második világháborús hadifogoly-temető és egykori kényszermunkatábor helyszínét azonosította és dokumentálták. Baskírföldön, az egykori Magna Hungária területén találkoztak egy magyar hadifogoly leszármazottjával, **Lapsin Jurij** (apja: **Arnold János**) mérnökkel (költő, képzőművész, a VII–IX. században itt élt ősmagyarok múltjának elkötelezett kutatója).

A kutatócsoport az eredményesnek mondható munkájáról a magyar közmédia munkatársai több dokumentum- és riportfilmet forgattak, ezenkívül elemző cikkek, tanulmányok készülnek. Segítségükre volt többek között **Vlagyimir Motrevics** történész, régész, a jekatyerinburgi egyetem professzora is, aki eddig 90 olyan hadifogoly-temetőt tárt fel, ahol a magyarországi, illetve erdélyi, délvidéki, felvidéki és kárpátaljai hadifoglyok és internáltak ezrei nyugszanak. A kutatócsoport tagjai mögött több mint 10 ezer kilométert út van. A csoport tagjai voltak: a Magyar Televízió stábja (**dr. Havasi János**, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) főmunkatársa, egyben a Háborús Kereső Szolgálat vezetője, **Jurkovics János**, **Szabó Alla**), **Máthé Áron**, a budapesti Terror Háza főmunkatársa, **Singer Zsuzsa** Gulágkutató, **Walterné Müller Judit**, a pécsi múzeum igazgatóhelyettese, **Csehily József**, a pécsi ruszin önkormányzat jeles képviselője. A legnépesebb delegációt a pécsi Német Kör alkotta **Matkovits-Kretz Eleonóra** elnök vezetésével: **Schmidt Antal** (alelnök), **Bán Ilona**, **Hack Ferenc Mihályné**, **Márkus Beáta**, **Schmidt Ákos**, **Stumpf Bálint**, **Stumpf Bálintné**, **Szendéné Arnold Katalin**. A kutatócsoport tagjai között kárpátaljaiak is voltak: **Dupka György** Gulágkutató, a Szolyvai Emlékparkbizottság felelős titkára, **Fuchs Andrea**, az ungvári sváb-németek baráti körének képviselője, **Alekszej Korszun** ezredes, hadtörténész, a Rehabilitált Történelem Kárpátaljai Emlékkönyv szerkesztőbizottsága kiadói csoportjának vezetője.

2012. július 16. A Természetvédelmi és Természetismereti Tábor, illetve a Mikes Kelemen Hagyományőrző Alkotótábor után újra gyerekzsivajtól hangos a Nagyberegi Református Líceum, hisz megnyitotta kapuit a népzenei és néptánc-tábor.

2012. július 16. A beregszászi római katolikus templomban dr. **Kosóczki Tamás** orgonaművész orgonán, és felesége, **Kosóczkiné dr. Jendrék Ágnes** gordonkán adott koncertet.

2012. július 20. **Szirmai Móni**-jótékonyági koncert volt a Beregszászi Művelődési Házban a Kárpátaljai Gyermekmentő Szolgálat szervezésében. Az est teljes bevételét **Pásztornyicki Nikoletta** gyógykezeltetésének ajánlották fel. Az alapítvány az elmúlt év során több jótékonyági rendezvény megszervezésével tudott anyagi segítséget nyújtani életmentő műtétek során.

2012. július 22. Rózsafesztiválra került sor Beregdédában. Kurucfesztnek adott otthont a Péterfalvai Vidámpark. Haláboron megtartották a III. Tisza-parti

Juliálist. A tiszaujlakiak egész napos rendezvénysorozattal ünnepelték a Rákóczi-szabadságharc első győztes csatájának 309. évfordulóját.

2012. július 22. Családnapot tartottak Tiszaásványban. Szervezője, Simon Ibolya a helyi kultúrház vezetője volt.

*Szürtében a helyi középiskola területén rendezett falunap számos programmal várta az érdeklődőket. Az Ungvári járás magyarlakta települései közül Nagydobrony után másodikként hivatalosan is átadták a műfüves futballpályát, amely Puskás Ferenc nevét vette fel.

2012. július 26–29. Lezajlott a Kárpátaljai Könnyűzenei Képzőművészeti és Táncfesztivál a péterfalvai Tisza-stadionban. A négynapos rendezvényt Zubánics László, az UMDSZ UMNT elnöke nyitotta meg. A zárás előtt Gajdos István UMDSZ elnöke is üdvözölte a fiatalok igen népes táborát. Fellépett: Young G., Bódi Guszti és a Feketeszemek., DJ Miklov és DJ Jenci, Hooligans. Josh és Jutta. Dj. Szatmári feat Jucus, Piramis. Roy&Ádám. US Globaldeejays feat Deejay Alena Koks. DJ Deka. Children Distance. Fluor, Majka. Curtis. Peat Jr. feat Gina.

Július folyamán:

* Második olvasatban is elfogadták a kisebbségbarát nyelvtörvényt: 248 képviselő szavazott igennel a parlamenti üléssteremben megjelent 364 honatya közül. A nyelvtörvény elfogadása ellen hevesen tiltakoztak az ellenzéki pártok és a nyugat-ukrajnai nacionalista erők, mivel a jogszabálynak köszönhetően az orosz nyelv Ukrajna 27 közigazgatási egysége közül 13-ban kaphat regionális státust, s emellett Kárpátalján a magyar, a Krímben a krími tatár, Csernyivci megyében pedig a román nyelv emelkedhet regionális szintre. A többi nemzetiség kisebb közigazgatási egységekben használhatja majd hivatalosan az anyanyelvét.

***Vidnyánszky Attila** főrendező bejelentése szerint hagyományteremtő szándékkal, Csokonai Fesztivál néven miniévadot rendeznek október második hetében a 2012/2013-as színházi évad keretében a debreceni Csokonai Színházban.

*Beregszászban közgyűlést tartott a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága (RIT). **Magyar László** elnöki beszámolója után a Társaság tagjai az elkövetkező időszak eseményeit vitatták meg. A tervek között szerepel egy jelentős őszi alkotótábor megrendezése, illetve a már hagyományos év végi nagyszabású ugvári tárlat megtartása, egyéni tárlatok és egyéb kulturális programok segítése. Szóba került, hogy a társaság névadójáról, Révész Imréről, illetve a társaság korábbi, időközben az élők sorából eltávozott tagjairól a Társaság méltóképpen megemlékezzen. A jelenlévők közül többen javasolták, hogy a Társaság létszámát bővíteni kell, ennek kapcsán több tehetséges fiatal művész neve is felmerült. Elhangzott még, hogy a Társaság ez évtől a nemzeti jelentőségű intézmények sorába tartozik, és ez a továbbiakban kiemelt felelőséggel jár.

*A közelmúltban – a határon túli magyar vagy részben magyar óvodákat felkereső turnéja során – szűkebb pátriánkat is felkereste a világhírű magyar táncművész, **Timár Böske**, a Magyarországon és Európában is egyedülálló Csillagszemű Gyermektáncegyüttes művészeti igazgatója és vezető tanára, aki asszisztensével, **Mayer Orsolyával** együtt táncházat tartott négy kárpátaljai gyermekintézményben.

*Kisméretű bronz szobrot állítottak Svejknak Ungvár egyik sétányának korlátján. A szobor **Mihajlo Kolodko** ungvári szobrász alkotása.

*Felsőszineviren lezajlott a XX. Nyári Szabadegyetem a KMPSZ szervezésében és a Pro Minoritate Alapítvány támogatásával.

*Marosvásárhelyen tartotta meg vándorgyűlését a Kárpát-medencei Irodalmi Társaságok Szövetsége (KITÁSZ); az eseményen erdélyi, magyarországi, vajdasági és kárpátaljai irodalmi társaságok képviselői is részt vettek.

*Benedek Elek meséi udmurtul, Mikszáth Kálmán Beszterce ostroma című regénye szlovákul, Weöres Sándor versei finnül, Esterházy Péter Harmonia Caelestise pedig ukránul jelenhet meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma hozzájárulásnak köszönhetően – jelentette be **L. Simon László** kultúráért felelős államtitkár. A Petőfi Irodalmi Múzeum Magyar Könyv- és Fordítástámogatási Irodája a Publishing Hungary Program keretében közel 18 millió forint szétosztásáról döntött a héten.

*Magyar hímestojás-gyűjteményt adományozott az Ivano-Frankivszk megyei Kolomija város Hímestojás Múzeumának **Bacsikai József**, Magyarország ungvári főkonzulja.

*Tíz év után ismét Magyarországon turnézik a világhírű Virsky Ukrán Állami Népi Együttes, a 84 tagú társulat augusztusban Budapest mellett további nyolc városban mutatkozik be.

***Hules Endre** A halálba táncoltatott leány című első játékfilmje indul az odesszai nemzetközi filmfesztivál versenyprogramjában, a díszbemutatón részt vesz **Garami Gábor** producer, valamint ott lesz az alkotás főszereplői közül **Melkvi Bea** és **Zsigmond Emőke** is.

*A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) szervezésében idén 11. alkalommal került megrendezésre a Kárpátaljai Nyári Kölcsey Pedagógusakadémia, amelynek célja Kárpátalja magyar iskoláiban tanító pedagógusok továbbképzése.

*Hamarosan harmadszorra is megrendezésre kerül Zúgóban (Volóci járás) a „Verhovinai áfonya” című fesztivál, ahová most is sok áfonyakedvelőt várnak.

*Idén 18. alkalommal került megrendezése a Kárpátalja szerte híres Salánki Mikes Kelemen Hagyományőrző Alkotótábor, közismertebb néven jurtatábor.

*Az Olvasókörök Szövetsége anyaországi és határon túli tagszervezeteinek részvételével megtartotta arató-, és vándorbot átadó ünnepségét Mohácson.

* Ötvennégy országból mintegy huszonötezen vettek részt a II. Magyar Világtalálkozó nyolcnapos rendezvénysorozatán. Budapest mellett hat másik településen – Szegeden, Balatonlellén, Fonyódon, Nyírbátorban, Máriapócson és Örkényben – uralkodott a „határtalan összefogás” szelleme.

A Panoráma Világklub szervezte program a kapcsolatteremtés és együttműködés lehetőségét kínálta a civil szerveződések számára. Emellett Magyarország népszerűsítését és kapcsolatainak építését is szorgalmazta szerte a nagyvilágban, zömmel a magyar–magyar kapcsolatok révén. A találkozón kárpátaljaiak is részt vettek, mégpedig a Panoráma Világklub beregszászi, técsői és nagyszőlősi társklubjainak képviselői.

A kárpátaljaiak standján turisztikai látványosságokról szóló anyagokat, valamint a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet jóvoltából irodalmi kiadványokat állítottak ki.

A Magyarok a nagyvilágban nevet viselő előadóteremben és a nagyszínpadon sorra követték egymást a színvonalas előadások és a művészeti bemutatkozások. Többek között a beregszászi születésű Serbán Attila színész, musicalénekes is fellépett.

* 2012. június 30-án tartották a Magyarországra áttelepült técsőiek 3. budapesti találkozóját. A Semmelweis utcai Magyarok Házában szervezett rendezvényen Técső neves épületeinek, emlékeinek képkiallítása fogadta a vendégeket.

Az egybegyűlteket köszöntötte és áldást osztott Tóth Béla és Kaszó Gyula református lelkész, majd megtekintették a Baczay Fruzsina által készített, Técső múltját és jelenét bemutató videófilmet. A kulturális programot önfeledt szórakozás követte.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutató programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása.

Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.